

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 26. marraskuuta 2018
(OR. en)**

14554/18

**DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	26. marraskuuta 2018
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	14283/18
Asia:	Maailmanlaajuisen elintarvike- ja ravitsemusturvan vahvistaminen – Neuvoston päätelmät (26. marraskuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3654. istunnossaan 26. marraskuuta 2018 hyväksymät päätelmät maailmanlaajuisen elintarvike- ja ravitsemusturvan vahvistamisesta.

Maailmanlaajuisen elintarvike- ja ravitsemusturvan vahvistaminen**Neuvoston päätelmät**

1. Neuvosto myöntää, että elintarvike- ja ravitsemusvaje on suurimpia haasteita köyhyyden ja kasvavan epätasa-arvon vastaisissa toimissa, ja muistuttaa, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat tiiviisti sitoutuneet nälän ja kaikenlaisen aliravitsemuksen poistamiseen kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen, humanitaarista apua koskevan eurooppalaisen konsensuksen, Agenda 2030:n ja ravinnon saantia koskevan oikeuden toteutumisen mukaisesti.
2. Tässä yhteydessä neuvosto muistuttaa edellisistä asiaa koskevista päätelmistään¹ ja ilmaisee tyytyväisyytensä kolmanteen kahden vuoden välein annettavaan kertomukseen elintarvike- ja ravitsemusturvapolitiikkaa koskevien EU:n sitoumusten täytäntöönpanosta sekä ravitsemusta koskevan toimintasuunnitelman kolmanteen tilannekatsaukseen.
3. Neuvosto on tyytyväinen komission toimiin ravitsemusta koskevien EU:n sitoumusten täyttämiseksi sekä sen ponnistuksiin, jotta kaikki asianomaiset alat saataisiin tukemaan ravitsemusohjelmaa maailmanlaajuisesti ja kumppanimaissa. Neuvosto on erityisen tyytyväinen, että EU on edistynyt sitoumuksessaan investoida 3,5 miljardia euroa ravitsemukseen vuosina 2014–2020 ja kohdentanut yli 2,49 miljardia euroa ravitsemusohjelmiin vuosina 2014–2017.
4. Neuvosto on tyytyväinen EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisiin toimiin, jotka osoittavat niiden vaikutuksen elintarvike- ja ravitsemusturvaa koskevan maailmanlaajuisen ohjelman muokkaamiseen ja edistämiseen. EU ja jäsenvaltiot ovat yhdessä tukeneet kumppanimaita sekä paikallisia, kansallisia ja alueellisia sidosryhmiä rakentaakseen selviytymiskykyisiä elinkeinoja, vahvistaakseen paikallisia elintarvikejärjestelmiä elintarvikevajeesta kärsivillä alueilla sekä parantaakseen ravitsemusta koskevia tuloksia. Nämä toimet ovat olennaisia sekä kestävän kehityksen tavoitteen 2 saavuttamisen kannalta että Agenda 2030:n toteuttamisessa kokonaisuudessaan. Tältä osin neuvosto tunnustaa YK:n ravitsemusta koskevan toiminnan vuosikymmenen (2016–2025) merkityksen.

¹ Neuvoston päätelmät elintarvike- ja ravitsemusturvasta (10392/16); neuvoston päätelmät ravitsemusta koskevan toimintasuunnitelman toisesta tilannekatsauksesta (10679/17).

5. Neuvosto toteaa, että jotkin maat ovat edelleen edistyneet hyvin elintarvike- ja ravitsemusvajeen sekä lasten kroonisen aliravitsemuksen vastaisissa toimissa, mutta on äärimmäisen huolestunut siitä, että maailmalla vallitseva nälänhätä on vuosikymmeniä jatkuneen vähentymisen jälkeen ollut viimeisten kolmen vuoden aikana kasvussa ja 821 miljoonaa ihmistä kärsii nälästä ja aliravitsemuksesta. Lisäksi arviolta 151 miljoonaa (22 prosenttia) alle viisivuotiasta lasta kärsii edelleen kasvun hidastumisesta. Vuonna 2017 yhteensä 124 miljoonaa ihmistä 51 maassa kärsi kriisin mitat saavuttaneesta akuutista elintarvikevajeesta, joka edellytti kiireellisiä toimia – määrä oli kasvanut 11 prosenttia vuodesta 2016.
6. Neuvosto toteaa, että joka kolmas ihminen maailmassa kärsii aliravitsemuksesta, ja myöntää, että on tarpeen edistää siirtymistä kohti kestävämpiä maatalouselintarvikejärjestelmiä, jotka suojaavat ihmisten terveyttä. Ilmastonmuutoksen ja aseellisten konfliktien yhä suuremman vaikutuksen sekä maahan ja luonnonvaroihin kohdistuvan paineen kasvun johdosta maatalouselintarvikejärjestelmien edellytyksiin toimittaa kestäväällä tavalla turvallista, terveellistä ja ravitsevaa ruokaa kasvavalle väestölle kohdistuu tulevaisuudessa suuria haasteita. Kaupunkitaajamat muuttuvat yhä haavoittuvammiksi. Nopeinta kaupunkitaajamien kasvu on Afrikassa, mikä johtuu osittain siitä, että ihmiset pakenevat maaseudun köyhyyttä. Toimien uusi tehostaminen ja kansainvälisen yhteisön aktivoiminen ovat välttämättömiä nälän ja kaikkien aliravitsemuksen muotojen poistamiseksi vuoteen 2030 mennessä (kestävän kehityksen tavoite 2).
7. Neuvosto panee merkille maailman huolestuttavat ruokavaliotrendit sekä pahenevan ylipaino- ja lihavuusongelman. Maailmassa on tällä hetkellä 672 miljoonaa lihavaa ja 1,3 miljardia ylipainoista ihmistä. Monissa elintarvikevajeesta kärsivissä maissa ylipaino ja lihavuus ovat ongelmia samanaikaisesti aliravitsemuksen ja riittämättömän ravitsemuksen eri muotojen kanssa. Tämän vuoksi neuvosto kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan elintarvikejärjestelmiä, joilla varmistetaan kestävä elintarvike- ja ravitsemusturva kaikille. Tämä tapahtuu muun muassa sitoutumalla Maailman ruokaturvakomitean (CFS) vapaaehtoiisiin elintarvikejärjestelmiä ja ravitsemusta koskeviin suuntaviivoihin.

8. Neuvosto tunnustaa EU:n ja jäsenvaltioiden elintarvike- ja ravitsemusturvassa aikaan saamat tulokset ja kannattaa kummassakin asiakirjassa esitettäviä suosituksia ja päätelmiä, erityisesti seuraavia:

- a. EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisten toimien lisääminen, jotta ilmastonmuutoksen vakavaa vaikutusta maatalouteen ja maailman elintarviketuotantoon voidaan torjua.** EU ja jäsenvaltiot aikovat toimia ennakoivammin Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa ja ilmaston huomioon ottavan maatalouden edistämisessä ja tunnustavat maatalouskäytäntöjen tärkeän roolin ilmastonmuutokseen mukautumisessa ja sen hillitsemisessä maataloutta koskevan yhteisen Koronivia-työohjelman mukaisesti ja muita asiaankuuluvia sitoumuksia noudattaen, jotta kehittyviä maita voidaan tukea niiden toteuttaessa kansallisesti määriteltäviä panoksiaan. Lisäksi neuvosto korostaa, että biodiversiteetti ja ekosysteemit tarvitsevat suojelua ja maaperän huonontumista sekä aavikoitumista on torjuttava.
- b. Naisten keskeisen roolin tunnustaminen koko maatalouselintarvikkeiden arvoketjussa, luonnonvarojen hoidossa sekä elintarvike- ja ravitsemusturvan varmistamisessa.** Neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että sukupuolisensitiivisten arvoketjujen kehittäminen saa ansaitsemansa huomion EU:n säännöstön, muun muassa sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n toimintasuunnitelman (GAP II), mukaisesti. Raportoinnin tulisi olla yhä enemmän sukupuolen mukaan eriteltyä, jotta naisten rooli tulisi selvemmin esille ja jotta naisia osallistavia, hyödyttäviä ja voimaannuttavia toimia voitaisiin paremmin arvioida. Neuvosto korostaa, että toimet kaikissa elinkierron vaiheissa ovat tärkeitä ravitsemusta koskevien EU:n sitoumusten toteuttamiseksi. Lisäksi neuvosto toteaa kestävän ja osallistavan kehityksen edellyttävän, että kaikkiin aliravitsemuksen ja sukupuolten epätasa-arvon muotoihin, muun muassa naisten ja tyttöjen erityiseen haavoittuvuuteen kriiseissä ja hätätilanteissa, on puututtava samanaikaisesti investointien yleisen tehokkuuden varmistamiseksi. Tältä osin on tärkeää jatkaa ponnistuksia, jotka tähtäävät elintarvike- ja ravitsemusturvaan liittyvien sosiaalisen suojelun mekanismien vahvistamiseen.

- c. **EU:n ja jäsenvaltioiden yhteistyön tehostaminen ilmastokestävyyden, kestävän kehityksen ja maaseudun kestävään muutokseen tähtäävien kehityksen kannalta tärkeiden maatalousinnovaatioiden aikaansaamiseksi One Planet -huippukokouksessa annettujen sitoumusten pohjalta.** Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä maatalouden kansallisten ja alueellisten tutkimus- ja innovointivalmiuksien tehostamiseen sekä useiden sidosryhmien välisten tehostettujen pitkän aikavälin kumppanuuksien, kuten Development-Smart Innovation through Research in Agriculture (DeSIRA) -aloitteen, edistämiseen.
- d. **Strategisen toimintamallin käytön jatkaminen elintarvikekriisin ja aliravitsemuksen vastaisissa toiminna hyödyntämällä humanitaaristen sekä kehitys- ja rauhanturvaamistoimien yhteyttä konflikteja ehkäisevällä ja konfliktit huomioon ottavalla tavalla,** sillä nälän vähentämiseen tähtäävien toimien epäonnistuminen liittyy läheisesti konfliktien ja väkivallan lisääntymiseen eri puolilla maailmaa. EU:ta ja sen jäsenvaltioita kannustetaan tehostamaan tukea Global Network against Food Crises -verkostolle, jotta muiden kumppaneiden kanssa yhteistä analysointia ja yhteensovitettuja toimia sekä kumppaneiden sitoutumista YK:n järjestöjen, kuten elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO), Maatalouden kansainvälisen kehittämisrahaston (IFAD) sekä Maailman ruokaohjelman (WFP), toimintaan voidaan jatkaa. Lisäksi nälänhädän ehkäisemiseksi sekä elintarvike- ja ravitsemusvajeen rakenteellisiin syihin puuttumiseksi tehokkaammin EU:n ja sen jäsenvaltioiden on parannettava haavoittuvimpien maiden kykyä selviytyä kriiseistä EU:n globaalistrategian mukaisesti. Neuvosto korostaa myös, että aseellisten konfliktien, elintarvikevajeen ja nälänhädän uhan keskinäinen yhteys on tunnustettava ja että EU:n ja jäsenvaltioiden on sitouduttava tehostamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2417 täytäntöönpanoa. Lisäksi neuvosto toteaa, että elintarvike- ja ravitsemusvajeen torjumiseksi, ihmishenkien pelastamiseksi ja selviytymiskyvyn kehittämiseksi on edistettävä johdonmukaisia ja hyvin koordinoituja humanitaarisia ja kehityspolitiikkoja ja -ohjelmia.

e. **Pienviljelijöiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten yhteyksien vahvistaminen ja investoiminen erityisesti työpaikkojen luomiseen maaseutualueilla** etenkin nuoret ja naiset huomioon ottaen, jotta maatalouden arvoketjuissa voidaan edistää osallistavaa ja kestävää kasvua, maataloustuotteiden alueellisen kaupan edistämisen ja äärimmäisen köyhyyden vähentämisen tärkeyden vuoksi. Tältä osin neuvosto korostaa, että uutta Afrikan ja EU:n kestävien investointien ja työpaikkojen allianssia koskeva komission aloite sekä ulkoisen investointiohjelman ja EU:n Afrikka-hätärahaston kautta toteuttavien kumppanuuksien laajentaminen muun muassa maatalousalan kehittämiseksi ovat tärkeitä, ottaen huomioon EU:n ja sen jäsenvaltioiden sitoumuksen puuttua laittoman muuttoliikkeen ja väestön pakkosiirtojen perimmäisiin syihin. Tällaiset kumppanuudet olisi mukautettava pienviljelijöiden sekä pk-yritysten erityistarpeisiin, niiden olisi noudatettava periaatteita, jotka koskevat vastuullista investointia maatalouteen ja elintarvikejärjestelmiin, ja niiden puitteissa olisi pantava täytäntöön CFS:n hyväksymät, maanomistuksen, kalastuksen ja metsien vastuullista hallinnointia kansallisen elintarviketurvan yhteydessä koskevat vapaaehtoiset suuntaviivat. Lisäksi neuvosto odottaa kiinnostuneena komission suositusta "Afrikan maaseutua käsittelevä erityistyöryhmä – kumppanuuden vahvistaminen elintarvikkeiden ja maanviljelyksen aloilla".

9. Neuvosto panee merkille, että komission ravitsemusohjelman ensisijaisissa kohdemaissa ehkäistään vuoteen 2025 mennessä 4,7 miljoonan lapsen kasvun hidastuminen. Määrä on yli kaksinkertainen verrattuna viime vuoden määrään, jolloin toimet tavoittivat 2 miljoonaa lasta, ja on osoitus siitä, että kumppanimaita on onnistuttu kiitettävästi tukemaan niiden pyrkimyksissä kohti tavoitetta, joka on ehkäistä vähintään 7 miljoonan lapsen kasvun hidastuminen vuoteen 2025 mennessä. Tästä huolimatta neuvosto on äärimmäisen huolestunut, että lasten kasvun hidastuminen ei vielääkään vähene riittävän nopeasti, jotta vähenemiselle asetetut maailmanlaajuiset tavoitteet voitaisiin saavuttaa vuoteen 2025 mennessä², sillä tämä vaarantaa kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisen. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kiireellisesti tehostamaan toimia, joilla aliravitsemuksen eri muotoihin (kasvun hidastumiseen ja näivettymiseen, hivenainepuutoksiin ja ylipainoon) voidaan puuttua.

² Ensimmäinen Maailman terveyskokouksen tavoitteista on, että alle viisivuotiaita lapsia, joiden kasvu on hidastunut, olisi koko maailmassa 40 prosenttia vähemmän. Tämä merkitsee, että yhteensä noin 70 miljoonan lapsen kasvun hidastuminen ehkäistään (171 miljoonasta vuonna 2010 noin 103 miljoonaan vuonna 2025).

10. Neuvosto kannustaa komissiota jatkamaan globaalilla tasolla aktiivista rooliaan elintarvike- ja ravitsemusturvan pitämiseksi etusijalla EU:n kehitysyhteistyötavoitteissa. Neuvosto korostaa, että EU ja sen jäsenvaltiot voivat yhdessä vaikuttaa elintarvike- ja ravitsemusturvan parantamiseen. Tämä voidaan toteuttaa noudattamalla monialaista ja useiden sidosryhmien välistä toimintamallia, joka sisällyttää ravitsemuksen eri aloihin, muun muassa maatalouteen, sosiaaliseen suojeluun, terveydenhoitoon, koulutukseen, vesihuoltoon, viemäröintiin ja hygieniaan. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on sen vuoksi jatkettava yhteistyötä, muun muassa edistämällä yhteistä ohjelmasuunnittelua ja yhteisiä tuloskehyksiä valtioiden tasolla sekä kumppaneiden kanssa, jotta kehitysyhteistyön johdonmukaisuutta ja tehokkuutta voitaisiin parantaa. Tätä varten neuvosto myös kannustaa kumppanimaita kehittämään ja toteuttamaan kansallisia elintarvike- ja ravitsemusstrategioita kuullen tiiviisti kaikkia keskeisiä sidosryhmiä.
11. Jatkuvien sekä uusien globaalien haasteiden näkökulmasta neuvosto kehottaa komissiota ehdottamaan vuoden 2010 elintarviketurvan toimintakehyksen sekä vuoden 2013 ravitsemusta koskevan toimintakehyksen tarkistamista, noudattaen ravitsemusta koskevia sitoumuksiaan ja toteuttaen kokonaisvaltaista EU:n toimintamallia.
12. Tämän vaikuttamatta monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytäviin neuvotteluihin neuvosto korostaa, että on tärkeää varmistaa, että komissio, jäsenvaltiot ja kansainvälinen yhteisö kohdistavat riittävät resurssit toimiin, joilla ne pystyvät tehokkaasti varmistamaan elintarvike- ja ravitsemusturvan ja saavuttamaan kestävä kehityksen tavoitteen 2 ja siten kääntämään nykyisen negatiivisen kehityssuunnan.
13. Neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita raportoimaan erityisesti näiden neuvoston päätelmien jatkotoimista seuraavassa kahden vuoden välein julkaistavassa kertomuksessa, jossa käsitellään EU:n elintarvike- ja ravitsemusturvaa koskevien poliittisten sitoumusten täytäntöönpanoa.